

Karel Kyr

Muž, který přivolával déšť

a jiné málo uvěřitelné
příběhy a záhady

Karel Kyr

**MUŽ, KTERÝ
PŘIVOLÁVAL DĚŠŤ**

a jiné málo uvěřitelné příběhy a záhady

1. MUŽ, KTERÝ DOKÁZAL PŘIVOLAT DĚŠŤ

Mnoho vědců toužilo ovládat počasí, aby zvítězili nad rozmary přírody. Jedním z moderních pokusů v této činnosti je kontroverzní užití anorganické sloučeniny AGI na osévání mraků *). Ale už ve 30. letech minulého století žil muž, který, údajně vynalezl stroj na vyvolání deště. Říkali mu „moderní Jupiter“, „čaroděj z Villa Luro“, „čaroděj ze země dešťů“. Jak tento fantastický přístroj fungoval, tak to, jak uvádí

mnohé zprávy, se pravděpodobně nikdy nedovíme.

Vynálezcem tohoto přístroje byl Juan Baigorri Velar. Narodil se roku 1891 v Concepción, v provincii Entre, v Uruguay. Ale dětství a mládí prožil v Argentině. Jeho otec byl armádní důstojník (plukovník). A proto není divu, že vychovával syna od dětství k systematickosti, spolehlivosti a vytrvalosti. Mladý Velar se toužil stát inženýrem, a proto začal studovat na Colegio National de Buenos Aires. Potom odcestoval do Itálie a na Milánské univerzitě začal studovat geofyziku. Z univerzity si nepřinesl jen znalosti, ale i přístroj, který sám sestrojil a který měl původně měřit potencionální elektřinu a elektromagnetické podmínky na Zemi.

Po studiích cestoval po Evropě, Africe, Asii, Spojených státech a pracoval pro různé firmy jako geofyzik. V roce 1929 byl vyzván,

aby se stal součástí YPF (Yacimientos Petrolíferos fiscales-Fiskální ropná pole). Nabídku přijal a od tohoto roku se se svou ženou a synem trvale usadil v Argentině. V Buenos Aires zakoupil dům na Villa Luro. Dům se mu líbil hlavně proto, že měl rozměrné obytné podkroví, které mohl využít jako laboratoř.

Svůj stroj stále vylepšoval a v roce 1938, kdy pracoval v podkrovní laboratoři svého domu na vylepšení přístroje, objevil, že stroj způsoboval mírný déšť, který se rychle rozplýval po okolí. Napadlo ho, že by aparát mohl využít k něčemu většímu. A hned v tomto směru začal konat pokusy.

Když se mu podařilo vyvolat déšť v některých odlehlých suchých oblastech, o jeho tajemném stroji se roznesla pověst po celé Argentině. Dle některých zpráv největšího úspěchu dosáhl tehdy, když dokázal přivést déšť do provincií, kde trvalo období

sucha několik měsíců ba i let. V Santiagu del Estero prý Velarův stroj ukončil období sucha trvající jeden rok a čtyři měsíce.

Můžeme také narazit na zprávy z té doby, které spíše vypadají jako legendy než skutečnost. Tak například: V krajích, kde lidé předtím neviděli déšť po celé tři roky, se Velanovi podařilo po dvou hodinách návštěvy přivolat šest centimetrů srážek. Nebo: V Carhue (provincie Buenos Aires) vědec vyvolal déšť dosti velký na to, aby se znovu naplnila stará laguna. A ve vesnické oblasti San Juan, kde se prý déšť neobjevil osm let, se Velanovi podařilo vyvolat tři centimetry deště.

Velar chod svého stroje úzkostlivě tajil, ale je známo, že měl dva obvody. „A“ pro jemné mrholení a „B“ pro silný déšť. Protože se stroj po vědcově smrti ztratil, mnoho „důkazů“ o převratném vynálezu se dochovalo ve formě domácích a zahraničních rozhovorů.

Skeptici a nevěřící

Když si Velar vysloužil přezdívku „čaroděj z Villa Luro“, zákonitě se objevila záplava skeptiků a nevěřících. Včetně ředitele Národní meteorologické služby Alfreda G. Galmariniho. Jeho snahy o zesměšnění Velara vyvrcholily výzvou „pána dešťů“, aby vyvolal 2. června 1939 bouřku. Velar výzvu

Ing. Juan Baigorri Velar (1891-1972)

přijal a se svým strojem si byl tak jistý, že poslal řediteli nepromokavý plášť s poznámkou: „K použití 2. června.“ Vědci se prý podařilo tento zázrak realizovat. Mraky se v určený den začaly rychle formovat, ztmavly a vzápětí se spustil ohromný příval, který trval až do druhého dne.

Zdá se být logické, že Velar se s těmito zázračnými výkony svého stroje zapíše do historie. Ale nestalo se tak. Dnes je prakticky neznámý.

Inženýr Velar za svého života získal ze zahraničí mnoho nabídek na odkoupení stroje, ale všechny je odmítl. Například Američanům (roku 1940) řekl:

„Jsem Argentinec a stroj byl sestrojen proto, aby sloužil Argentině.“

Poslední léta života se Juan Baigorri Velar vyhýbal publicitě a žil v tichu svého domu. Zemřel 24. března 1972 ve věku 81 let. Pochován byl na hřbitově Chacaria. Traduje se, že v den jeho pohřbu se strhl prudký liják. Zajímavé také je, že den před jeho smrtí byl Světový den meteorologie.

Na Juana Baigorriho Velera se pomalu zapomínalo. Jeho dům na Villa Luro se nezachoval. Nikdo si nebyl jist tím, jak to s jeho záhadným strojem dopadlo. Prostě zmizel. Velarova sláva byla vždy vnímána jako pochybná. Mnozí pokračovali ve vyvracení výkonů jeho stroje s odůvodněním, že změna počasí byla jen šťastnou náhodou. Ale těch šťastných náhod by bylo v tomto případě mnoho.

*) angl. Cloud seeding – forma úmyslné změny počasí. Obvykle za účelem navození či odklonění deště nebo sněhu anebo na potlačení mlhy a krupobití, například na letištích. Probíhá tak, že letadlo letí skrze mraky nebo nad nimi a sype na ně chemické sloučeniny. Práškování lze provést i ze země. Například za pomoci

protiletadlových zbraní, které odpalují kanystry s těmito sloučeninami. Peking „osévání mraků“ využil při olympijských hrách v roce 2008.

2. POSVÍCENÍ A HODY

Posvícení (na Moravě hody, ve Slezsku krmáš s různými formami pravopisu - krmaš/ karmaš/kiermasz aj.), v bývalé německé jižní Moravě kiritog, a to z německého Kirtag, co se v místních i východorakouských dialektch vyslovuje přesně kintóg) je vzpomínková slavnost na posvěcení kostela. Naproti tomu odpust (například na Hlučínsku) znamená svátek patrona kostela, výroční pouť. (Wikipedie)

Podle legendy slavil první posvícení král Šalamoun, když světil svůj chrám v Jeruzalémě. Každý rok v týž den pak pořádal hostinu pro své přátele na počest vysvěcení chrámu.

Jak již naznačuje tato legenda, posvícení byla výroční slavnost, které se slavila v neděli před nebo po svátku světce, kterému byl zasvěcen místní kostel.

Posvícení bylo jedním z nejoblíbenějších svátků venkovského lidu, kterým také oslavovali ukončení polních prací. Posvícení v Čechách a hody na Moravě se slavily na podzim, „když byl již nový mák do buchet, zásoby čerstvé mouky a vajec, zralé švestky na povidla, vykrmené husy...“, tedy ideální doba na posvícení.

Zároveň s oslavami se konalo mnoho zasnub a uzavíralo plno sňatků. O posvícení se scházela celá rodina včetně širokého příbuzenstva a všichni svorně zasedli u bohatě prostřených stolů. Obecně platilo: Čím více hostů, tím větší pocta pro hostitelku.

Dříve se posvícení slavilo téměř v každé farnosti v jinou dobu. Lidé chodili na posvícení, která se konala v okolních vesnicích. Nejen proto, aby navštívili své příbuzné a přátele, ale také proto, aby něco utržili prodejem různého zboží, ale také proto, že se jim při této příležitosti naskytla možnost dobrého jídla a pití a odpočinuli si od práce. A díky tomu, že se lidé bavili, trpěla tím pracovní morálka.

Císař Josef II. proto chtěl sjednotit oslavy v celé zemi a tak roku 1787 vydal nařízení, kterým nařídil slavit posvícení v jednom čase. Termín stanovil na neděli po svátku sv. Havla. Poslušní poddaní přijali toto nařízení nadšeně. Od té doby slavili třetí neděli v říjnu tzv. „císařské hody“ nebo také „havelské posvícení „ a mimo to svoje místní posvícení tzv. „naše posvícení „. Posvícení se také dostalo do mnoha říkadel. Například:

To je zlaté posvícení, to je zlatá neděle. Máme maso a zase maso, k tomu kousek pečeně. To je zlaté posvícení, to je zlaté pondělí. Máme maso, zase maso, jako včera v neděli.

3. SVATÝ FLORIÁN, PATRON VŠECH HASIČŮ

Svatý Florian je také patronem hrnčírů, kovářů, mydlářů, kominíků, sládků, bednářů, zedníků, horníků, ale také Horního Rakouska, Bologne, Krakova a celého Polska. Ochránce proti suchu, ohni, povodním a neúrodě polí.

Tento muž pověstí a legend se narodil ve 3.století (v Zeiselmaur u Vídně).a zemřel 4. května 304 v rakouském Lorchu. Dlužno však dodat, že místo jeho popravu se tehdy nacházelo v římské provincii Noriku (Noricum), což je dnešní Rakousko. Podle Slavomíra Ravika je jeho jméno odvozeno z latiny, kde „florianus“ znamená

„kvetoucí, rozkošný“. Podle tradice byl Florián důstojníkem římské armády a významným úředníkem, který sídlil v městě

Lauriacum (dnešní Enns v Rakousku), které se za císaře Diocleciána (284 – 305) stalo hlavním městem celé provincie. V té době byla římská říše zmítána bídou a četnými válečnými konflikty a tak lidé začali hledat útěchu před existenční nejistotou v křesťanském učení. Císař, ve snaze zachránit upadající říši a s ní i tradiční římské pohanství, zbavoval křesťany úřednických míst, propouštěl je z vojska, pronásledoval kazatele.

V Čechách je Florián nejčastěji zobrazován jako voják držící nádobu s vodou, což je atribut charakterizující sv. Floriána. Podle tradice má vodu vylévat na hořící dům a má připomínat, že prý kdysi svou modlitbou odvrátil plamennou zkázu. Jeho sochy bývaly dříve umístěny jako záštita proti požáru ve výklencích na domovní fasádě. Jiným atributem je mlýnský kámen, který ho prý v okamžiku popravy stáhl pod hladinu řeky.

K víře se přihlásil v Lorchi, když správce Aquilinus shromažďoval křesťany. Traduje se, že se v místě, kde působil, pokusil osvobodit několik desítek uvězněných souvěrců. Plán útěku byl prozrazen a stejně tak Floriánova víra, které se nechtěl zříci. Florián byl nejdříve zbičován, třikrát zbit provazy a meči a nakonec byl stažen z kůže a pak 4. května 304 svržen s mlýnským kamenem na krku do řeky Emže poblíž římské osady Laureascum (dnešní město Lorch v Rakousku). Proto se mohl stát patronem končin, kterým trvale hrozí nebezpečí povodní. Pohřeb byl nedaleko Lince, v místech kde se dnes nachází městyse St Florian. Slavomír Ravik v knize O světcích a patronech píše:

„Tělo bylo nakonec nalezeno křesťankou Valérií, která se postarala o důstojný pohřeb na území vlastního statku. Voda totiž zanesla tělo ke skále, k níž, jak se vypráví, přiletěl velký orel, nejspíše aby jej střežil a upozornil na místo, v němž se nacházel zmučený světec.“

Přenosy ostatků

Pak následovaly přenosy ostatků a v 8. století byl pasovským biskupem u Lince postaven kanovnický klášter sv. Floriána, o kterém je první písemná zmínka roku 819. Odtud byly kosterní ostatky přeneseny do Říma.

Roku 1183 požádal polský král Kazimír II. s krakovským biskupem Gedeonem papeže Lucia III., aby jim daroval ostatky jako záštitu proti Rusům. Bylo jim vyhověno a ostatky byly uloženy v nově vybudovaném krakovském chrámu. Tak se stal Florián patronem Krakova a de facto celého Polska. Dlužno dodat, že ve 20. století byly nalezeny ostatky čtyřiceti mučedníků, které chtěl Florián osvobodit.

Jak se stal patronem proti ohni?

Vše nasvědčuje tomu, že tradice patrona proti ohni není stará. Protože ještě v 15. století byli hlavními patrony proti ohni sv. Vavřinec a Agáta. Mnozí badatelé se domnívají, že sv. Florian se dostal do seznamu patronů proti požárům proto, že byl usmrčen vodou, která hasí požáry.

V knize Rok se svatými jsou dvě pořekadla o tom, že „svatý Florián, s vědrem vody pán, nám k ochraně dán; ušetří můj dům. Zapal jiný krám.“

Což není moc křesťanské přání.

Druhé pořekadlo nás informuje, že „kde pálí ohně žár a vzrůstá hřích a svár, pomocník je nám dán, svatý Florián.“

Takže Florián měl hasit i žár nenávisti a zloby.

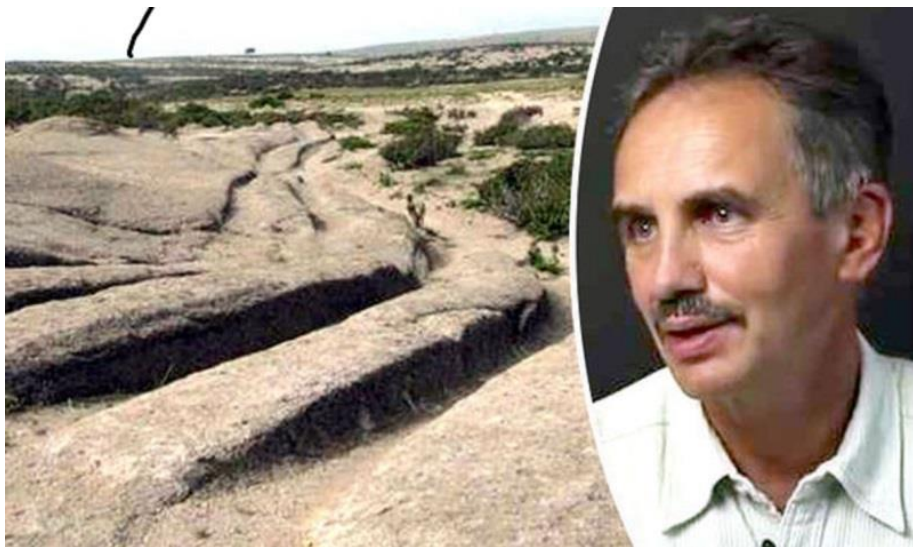
Svátek sv. Floriánaa je 4. května.

Poznámka

Část světcových ostatků získal z Polska také Karel IV. pro svatovítský chrám v Praze. Tak sv. Florián pronikl hlouběji i do českého povědomí. V samotné církvi nebyl nikdy předmětem rozsáhlého kultu, jeho uctívání mělo spíš profánní charakter a bylo rozšířeno zejména mezi venkovským lidem.

Také Praha má několik významných uměleckých památek svatofloriánského kultu. Dominuje mezi nimi světčova socha od I. F. Platzera z poloviny 18. století na nároží domu U zlatého anděla na Staroměstském náměstí, známějšího asi restaurací U prince.

4. TAJEMNÉ STAROVĚKÉ VYJETÉ KOLEJE

Po celém světě můžete narazit na tajemné starověké koleje. Největší jsou na Krétě. Jsou až metr hluboké, v pravidelném rozestupu – jako by tudy projelo v mělkém terénu nějaké těžké vozidlo. Najdeme je například ve Španělsku (Kastilie, Valencie a u města Cádil), v Líbyi (mezi Tobrukem a Benghází), na Azorských ostrovech, v Bolívii a třeba v údolí Phrigia ve středním Turecku.

A u vyjetých kolejí v Turecku se zastavíme. V roce 2015 se svými třemi spolupracovníky je zkoumal doktor Alexander Koltypin, geolog a ředitel Vědeckého výzkumného centra moskevské mezinárodní univerzity pro ekologii a politologii. A právě tento muž přišel s bizarním tvrzením, že tajemné „koleje“ v údolí Phrigia byly provedeny prehistorickými vozidly.

„Jako geolog mohu říci, že neznámá předpotopní vozidla jela ve středním Turecku před 12 až 14 miliony lety.“

Šlo by tedy o předpotopní dobu a doktor Koltypin vyslovil domněnku, že by mohlo jít o bytosti velmi odlišné od člověka dnešní doby.

Je samozřejmé, že mezi geology toto tvrzení vyvolalo více než nesouhlas. Byl nařčen z toho, že se chce zviditelnit, aby pro svůj ústav získal více sponzorů. Alexander Koltypin se k tomu vyjádřil takto: „Chápu, proč se jiní vědci nechtějí dotknout tohoto tématu, je prostě příliš kontraverzní a může svrhnout mnoho zavedených teorií o dějinách Země.“

A dodává: „Metodika určování stáří sopečných hornin je velmi dobře prostudována a propracována. Věřím, že hluboké brázdy se otiskly do mělké půdy pravěkými vozidly. A později tyto vyjeté koleje a povrch v okolí zkameněly a tak byly zajištěny všechny důkazy. Takové případy jsou geologům dobře známé, například stopy dinosaurů byly přírodně konzervovány podobným způsobem.“

Doktor Alexander Koltypin se navíc zajímá o vše záhadné a své poznatky zveřejňuje na svých webových stránkách dopotopa.com. Pokud vám nedělá potíže ruština, můžete se dovědět mnoho zajímavého.

5. PROKLETÝ HROB POLSKÉHO KRÁLE KAZIMÍRA IV. JAGELLONSKÉHO

Když britský archeolog a egyptolog Howard Carter (1874 – 1933) v roce 1922 objevil hrobku faraona Tutanchamona a otevřel ji, lidé, kteří s ním byli, onemocněli a zemřeli. Od té doby se začalo mluvit o tom, že šlo o prokletí faraona.

Něco podobného se stalo v roce 1970 v polském Krakovu, kdy skupina vědců otevřela hrobku krále Kazimíra IV. Jagellonského. V roce 1971 čtyři z dvanácti archeologů zemřeli brzy po otevření královské hrobky. Po čase onemocněli další... Přežili jen dva. Doktor Boleslaw Smyk, mikrobiolog a doktor Edward Roszyski. Ale oba muži měli po dalších pět let velké problémy s rovnováhou. Média hned přirovnala tuto událost k úmrtím, která se stala bezmála před padesáti lety v Egyptě po otevření hrobky faraona Tutanchamona. Začala se mluvit o prokletí hrobky Kazimíra IV. Na omluvu je třeba připomenout, že v polském případě šlo o dobu, kdy mikrobiologie nebyla v historických archeologických výzkumech pokročilá.

Otevření hrobky

V roce 1970, kdy bylo Polsko socialistickou zemí, nebylo snadné získat povolení ke zkoumání historických památek. A proto není divu, že pokud bylo takové povolení uděleno, vzbudilo to mezi archeology vzrušení. Kardinál Karol Wojtyła, arcibiskup Krakova, se nejvíce zasloužil o to, aby byl prozkoumán život a smrt největšího polského krále Kazimíra IV. Jagellonského. Byl neúnavný, nezastavitelný, až získal povolení k otevření královského hrobu.

Konečně mohli vědci 500 let od pohřbu prozkoumat Kazimírovy ostatky a odhalit tajemství, které si vzal do hrobu. Vědci jen doufali, že hrob nebyl během druhé světové války vyplněn Rusy, jak se to stalo u mnoha královských hrobek v Polsku.

Král byl pohřben v kapli krakovského zámku Wawel, takže výzkum probíhal v kostele s největším počtem královských ostatků v Polsku. Kazimírův hrob byl otevřen 13. dubna 1973. Pro média to bylo téma číslo jedna, Polsko bylo posedlé středověkým králem. Na portále AncientOrigins.com se píše:

„Ve stejné době všichni výzkumníci začali vtipkovat o prokletí, které by se mohlo dotknout jejich životů. Naneštěstí pro ně, vtipné anekdoty se staly proroctvím.“

Život a smrt krále Kazimíra IV.

Král Kazimír se narodil 30. listopadu 1427 jako třetí a nejmladší syn krále Vladislava II. Jagellonského a jeho čtvrté manželky Sofie Litevské. V roce 1440 se stal velkovévodou Litvy a v roce 1447 -po smrti svého staršího bratra Wladyslawa- se stal polským králem. Vládl až do své smrti. A zařadil se v historii jako

jeden z nejúspěšnějších a politický aktivních polských králů. Stal se držitelem podvazkového řádu, což bylo ve Spojeném království nejvyšší vyznamenání. Byl to silný soupeř aristokracie, zasloužil se o posílení významu senátu a parlamentu.

V roce 1466 uzavřel po třináctileté válce druhý toruňský mír s Řádem německých rytířů, kterým získal západní část pruského území (Východní Pomoří, Chelmiňsko... a nejdůležitější město v blízkosti jižního pobřeží Baltského moře - Gdansk) Velmistř Řádu německých rytířů, pán zbylého pruského státu, byl povinnen skládat polskému králi přísahu. Zda šlo o lenní závislost, vedou dodnes historici, němečtí a polští, spory.

Vzhledem k jeho akcím se jagellonská dynastie stala jednou z nejvýznamnějších královských rodin v Evropě. Porážka Řádu německých rytířů v této části světa a dobrý vztah s mnoha evropskými rody přinesly Kazimírovi slávu. Za jeho vlády bylo Polsko bohaté a získalo v Evropě prestižní postavení.

Když král Kazimír IV. zemřel, bylo mu 65 let. Dne 7. června 1493 na zámku Grodno, který je dnes součástí Běloruska. Ale pohřben musel být pouze v zámku Wawel v jižním Polsku. Král byl uložen do jednoduché dřevěné rakve a jeho nahé tělo bylo pokryto drahými textiliemi. Lidé, kteří připravovali krále na jeho poslední cestu do Krakova, nevěděli, co se stalo s jeho tělem, protože proces rozkladu byl neobyčejně rychlý. Rakev proto zabalili do textilií a utěsnili pryskyřicí. Král byl pohřben 11. července. A o 500 let později se z rakve stala biologická časovaná bomba.

Houba králů

Když vědci 13. dubna 1973 otevřeli hrobku polského krále Kazimíra IV. Jagellonského, uviděli shnilou dřevěnou rakev s ostatky krále. Jak již bylo uvedeno, během vyšetření zemřelo několik výzkumníků. Během několika příštích let skonalo na

rakovinu nebo jiná onemocnění více než patnáct lidí, kteří pracovali u hrobu nebo v laboratořích kvůli kontaktu s ostatky krále Kazimíra IV. Jagellonského.

Po letech spekulací vědci konečně našli skutečný důvod smrti více než patnácti lidí spojených s výzkumem hrobky krále. Vrah byl stejný jako v egyptské hrobce. *Aspergillus flavus*, což je saprofytická a patogenní houba. Tato plíseň způsobila infekce, protože je toxická pro savce. Může také způsobit astma a alergie. V případě, že má člověk po nějaké nemoci oslabenou imunitu, *Aspergillus flavus* může zabít.

Předpokládá se, že houba se objevila v hrobce v průběhu středověku, a když byl otevřen hrob, napadla vše kolem sebe. V dnešní době jsou si již vědci vědomi, že lidé s oslabenou imunitou by neměli navštěvovat hrobky, v kterých se může nacházet tato houba. Takže badatelé, kteří zkoumají středověké hrobky, musí být dostatečně zdraví.

V případě starověkých egyptských hrobek vědci varují, že lidé, kteří nedávno podstoupili léčbu rakoviny nebo nějaké plicní choroby, se mají vyhnout návštěvám takových lokalit.

Mimo výše uvedené houby byly v Kazimírově hrobce další dva druhy: *Penicillium rubrum* a *Penicillium rugulosum*. Všechny tyto produkují aflatoxiny, které mohou být po vdechnutí smrtelné.

I když se zdá, že tajemství prokletí je vyřešeno, mnozí průvodci stále opakují příběh krále, který nechtěl být rušen. A někteří lidé tomu stále věří.

6. PRAVĚKÉ PODZEMNÍ „DÁLNICE“

Archeologové doposud odkryli tisíce podzemních chodeb, které se táhnou po celé Evropě. Od Skotska až po Turecko... A uvádí do rozpaků výzkumníky, když mají vysvětlit jejich účel.

Rakouští archeologové Heinrich Kusch a jeho žena Ingrid Kusch *) v knize *„Tore zur Unterwelt: Das Geheimnis der unterirdischen Gänge aus uralter Zeit...“* (Brány do podsvětí: Tajemství chodeb z dávných dob...) tvrdí, že tunely byly vykopány doslova pod stovkami neolitických osad a skutečnost, že tolik tunelů přežilo 12 000 let naznačuje, že původní sítě musely být obrovské. V jednom rozhovoru Heinrich Kusch řekl:

„V Bavorsku, v samotném Německu jsme našli 700 metrů těchto podzemních sítí tunelů. Ve Štýrsku v Rakousku jsme našli 350 metrů. V celé Evropě existovaly tisíce z nich – ze severu ve Skotsku až po Středozevní moře.“

Některé tunely jsou poměrně malé, pouze 70 cm na šířku, což je právě tolik, aby se člověk protáhl. Na některých místech jsou malé místnosti, skladovací komory a místa na sezení.

Mnozí z nás věří, že lidé z doby kamenné byli primitivní. Ale tento názor např. vyvrací objev starého chrámu s názvem Góbekli Tepe v Turecku a Stonehenge v Anglii. To vyžadovalo pokročilé astronomické znalosti – tedy všichni nebyli tak primitivní jak se mnoho lidí domnívá. Nebo že by to místo nich stavěl někdo jiný, vyspělejší?

Objev rozsáhlé sítě tunelů nám napovídá, že lidé doby kamenné netrávili celé dny lovem a sběrem. Ale hned se vynoří

otázka: Čím tyto tunely hloubili? Pazourky určitě ne. Nehledě na to, že skutečný účel tunelů je stále předmětem spekulací. Někteří odborníci se domnívají, že se tímto tehdejší lidé chránili před predátory, jiní si myslí, že šlo o způsob, jak mohli lidé bezpečně cestovat, nebo se tak chránili před nepříznivými povětrnostními podmínkami nebo před válkami a násilím. Takže se vědci mohou jen dohadovat, protože tunely dosud neodkryly všechna svá tajemství.

Ale bylo by tady ještě jedno vysvětlení. Co když existovaly pokročilejší civilizace skřítků? Takových, o kterých jsme četli v pohádkách. Mnohé pohádky vznikly na reálném základu. Možná, že je to trochu přitažené za vlasy... Ale kdo ví?!

***) Dr. Heindrich Kusch**

Narodil se v Grazu (Rakousko 1948) prehistorik, antropospeleolog, autor a přednášející na Karl-Franzens univerzitě v Grazu, PhD. & Mag.phil. Studijní obor; dávné historie a archeologie, Old-Oriental, pravěk a archeologie v Grazu.

Prováděl výzkum čtyři desítky let ve stovkách jeskyní. Desítky let výzkumu a těžebních aktivit měly ohlas doma i v zahraničí. Od počátku 70. let se přemístil - spolu s manželkou Ingrid - své aktivity z rakouského a evropského regionu na jihu, jihovýchodní a východní Asii, a později do Afriky a Ameriky. Sám na asijském kontinentu prozkoumal více než 1500 kultovních míst a chrámů, jeskyní různých kulturních sektorů nejen v Evropě, tam bylo několik set objektů. Jde o rozsáhlé spektrum výzkumů od prehistorických jeskyní, starožitné i podzemní hroby a chrámy i moderního jeskynního kostela.

Od roku 1967, dal dohromady více než 100 dokumentů a článků a napsal několik knih jako výsledek své činnosti a stal se mezinárodně uznávaným antropospeleologem a prehistorikem.

Dr. Ingrid Kusch

Narodila se v roce 1954 v Grazu. Studium geologie a paleontologie na Karl-Franzens univerzity v Grazu. Spisovatelka a mezinárodně uznávaná speleoložka. Doprovázela svého manžela na mnoha expedicích - více než 30 expedic do Afriky, Ameriky, Asie a Evropy. Navštívili a prozkoumali několik stovek jeskyní, včetně mnoha podzemních kultovních míst. Její hlavní výzkum mimo jeskyní se týká i archeologie.